

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Анатомія людини»
найменування дисципліни

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітній ступінь	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Групи	I МСi-21
Мова викладання	Англійська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра фундаментальних дисциплін
Викладач курсу	Нечипор Наталія Олександрівна – викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист
Контактна інформація викладача	n.nechypor@lma.edu.ua Група у Viber, Google Classroom, Moodle
Сторінка курсу в Moodle	https://vl.lma.edu.ua/course/view.php?id=5
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 7. Загальна кількість годин – 210. Модулів – 4. Рік підготовки – 1-й. Семестр – 1-й, 2-й. Лекції – 44 год. Практичні заняття – 64 год. Самостійна робота – 102 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Анатомія людини» є нормативною дисципліною зі спеціальності Сестринська справа. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання для опанування клінічних дисциплін загального та фахового спрямування. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: будова та функції організму людини і його окремих складових – органів та систем органів.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення навчальної дисципліни є: надання студентам відомостей про будову та функції органів, систем органів, організму людини в цілому, механізмів регуляції функцій. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні знати: – предмет і методи дослідження анатомії;

- типи статури;
- класифікацію тканин, їх будову та значення, місце розташування в організмі;
- анатомічні осі та площини;
- загальний план будови органа;
- класифікацію систем органів, їх значення;
- будову кістки як органа;
- класифікацію кісток;
- відділи скелета;
- будову кісток різних відділів скелета;
- вікові відмінності черепа, таза;
- типи з'єднань кісток;
- будову м'яза як органа;
- класифікацію м'язів;
- групи м'язів різних ділянок тіла людини;
- топографію, вміст ліктювої, пахвової та підколінної ямок;
- класифікацію нутрошків;
- загальний план будови трубчастих та паренхіматозних органів;
- відділи і топографію, будову внутрішніх органів, їх проекцію на скелет;
- будову, топографію і гормони залоз внутрішньої секреції;
- структуру серцево-судинної системи;
- початок, закінчення і значення великого та малого кіл кровообігу;
- будову, топографію, проекцію меж серця на скелет;
- будову стінок кровоносних та лімфатичних судин;
- топографію магістральних судин тіла, їх розгалуження та притоки;
- будову лімфатичних вузлів, селезінки, мигдаликів, їхню топографію;
- класифікацію нервової системи;
- відділи, шлуночки головного мозку, його оболони та міжоболонні простори;
- будову, топографію спинного мозку, його оболони та міжоболонні простори;
- місце утворення, значення та шляхи циркуляції спинномозкової рідини;
- механізм утворення спинномозкових нервів, їх сплетення та ділянки іннервації;
- функціональні види черепномозкових нервів та ділянки їх іннервації;
- класифікацію, будову та функціональне значення відділів вегетативної нервової системи;
- будову та функції органів чуття, шкіри та її похідних;
- анатомічну термінологію;

вміти:

- застосовувати площини та осі для опису анатомічних об'єктів;
- визначати та демонструвати відділи скелета; осьову і додаткові частини скелета;
- розпізнавати та демонструвати основні лінії, ділянки та порожнини тіла людини;
- демонструвати будову кісток різних відділів скелета, типи з'єднань кісток;
- визначати види кісток; розпізнавати, до якої частини скелета належить певна кістка;
- розрізняти хребці різних відділів хребта, фізіологічні вигини хребта;
- пальпувати анатомічні утвори, виступи кісток;
- відрізняти кістки правої та лівої кінцівок;
- визначати вікові та статеві відмінності черепа, таза;
- демонструвати на скелеті і на живій людині рухи, які можна здійснити в певному суглобі;
- визначати за місцем розташування групи м'язів, пальпувати поверхневі м'язи;
- визначати топографію ліктювої, пахвової, підколінної ямок;
- визначати загальний план будови трубчастих та паренхіматозних органів;
- визначати відділи та топографію органів дихання, їх проекцію на скелет;
- визначати відділи та топографію органів травної системи, їх проекцію на скелет;

	<ul style="list-style-type: none"> – визначати та демонструвати відділи ротової порожнини, їх межі, анатомічні утвори; – визначати та демонструвати частини, тканини, різновиди зубів за функціональним значенням; – визначати та демонструвати частини, поверхні, м'язи язика; різновиди сосочків його слизової оболонки; – визначати та демонструвати великі слинні залози; хід і місце відкриття вивідних проток; – визначати та демонструвати відділи шлунка, печінки, підшлункової залози; – відрізняти на муляжах та вологих препаратах тонку кишку від товстої; – пальпувати привушну та піднижньощелепну слинні залози; – визначати відділи та топографію органів сечової системи, їх проекцію на скелет; – визначати та демонструвати основні структурні утворення нирок, сечового міхура; – порівнювати відмінності будови жіночого і чоловічого сечівників у зв'язку з їх функціями; – визначати відділи та топографію органів чоловічої статеві системи, їх проекцію на скелет; – визначати відділи та топографію органів жіночої статеві системи, їх проекцію на скелет; – визначати, демонструвати зовнішні й внутрішні чоловічі і жіночі статеві органи; – визначати розташування і будову ендокринних залоз; – визначати розташування, особливості будови серця та основних судин; – визначати та демонструвати межі серця на скелеті; – визначати топографію магістральних судин тіла, їх розгалуження та притоки; – знаходити серединну ліктьову вену; – знаходити і пальпувати регіонарні лімфатичні вузли; – визначати відділи та топографію органів нервової системи; – демонструвати потовщення спинного мозку, мозковий конус, термінальну нитку, кінський хвіст; – розпізнавати та демонструвати роги сірої та стовпи білої речовини сегментів спинного мозку; – визначати і демонструвати відділи та шлуночки головного мозку; – визначати оболони та міжоболонні простори головного і спинного мозку; – пояснювати утворення спинномозкового нерва, називати його гілки; – визначати та демонструвати ділянки іннервації черепних нервів; – визначати та демонструвати основні морфологічні структури органів чуття: ока, вуха, шкіри та її похідних; – застосовувати анатомічну термінологію; – клінічно мислити; – вирішувати ситуаційні задачі.
<p>Програмні результати навчання</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, використовувати їх в роботі. • Мати достатню компетентність в методах досліджень, вміти розпізнати виникнення порушень функціонального стану організму та довкілля. • Вибирати комплекс необхідних знань та професійної інформації для вирішення питань майбутньої фахової діяльності.
<p>Політика курсу</p>	<p>Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені корис-</p>

тування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології.

Під час занять здобувачі фахової передвищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією KOVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять.

Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну.

Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять.

Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

Структура курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
I СЕМЕСТР		
1.	Вступ. Тканини організму людини	2
2.	Остеологія та артрологія	2
3.	Міологія	2
4.	Анатомія органів дихальної системи	2
5.	Анатомія ротової порожнини, язика, зубів, зів	2
6.	Анатомія глотки, стравоходу, шлунка	
7.	Анатомія тонкої та товстої кишок	2
8.	Анатомія великих травних залоз	2
9.	Анатомія органів сечової системи	2
10.	Анатомія органів чоловічої статевої системи	2
11.	Анатомія органів жіночої статевої системи	2
12.	Анатомія органів ендокринної системи	
13.	Анатомія серця. Велике та мале кола кровообігу	2
14.	Анатомія артеріальних судин	2
15.	Анатомія венозних судин	2
16.	Анатомія лімфатичної системи	2
	Разом за I семестр:	32
II СЕМЕСТР		
17.	Анатомія нервової системи. Анатомія спинного мозку	2
18.	Анатомія головного мозку	2

19.	Периферійна нервова система: черепномозкові та спинномозкові нерви	2
20.	Автономний відділ периферійної нервової системи	2
21.	Анатомія органів чуття. Анатомія органа зору	2
22.	Анатомія органа слуху та рівноваги. Шкіра та її похідні. Органи нюху, смаку	2
	Разом за II семестр:	12
	Разом:	44

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
I СЕМЕСТР		
1.	Вступ. Тканини організму людини	2
2.	Анатомія кісток тулуба та їх з'єднання	2
3.	Анатомія кісток черепа та їх з'єднання	2
4.	Анатомія кісток верхньої кінцівки та їх з'єднання	2
5.	Анатомія кісток нижньої кінцівки та їх з'єднання	2
6.	Анатомія м'язів голови та шиї	2
7.	Анатомія м'язів тулуба	2
8.	Анатомія м'язів верхньої кінцівки	2
9.	Анатомія м'язів нижньої кінцівки	2
10.	Модульний контроль 1. Вступ. Тканини. Osteologia та артрологія. Міологія	2
11.	Анатомія зовнішнього носа, носової порожнини, гортані, трахеї, бронхів	2
12.	Анатомія легенів, плеври, плевральної порожнини, середостіння	
13.	Анатомія ротової порожнини, язика, зубів, зів	2
14.	Анатомія глотки, стравоходу, шлунка	2
15.	Анатомія тонкої та товстої кишок	2
16.	Анатомія великих травних залоз	2
17.	Анатомія органів сечової системи	2
18.	Анатомія органів чоловічої статевої системи	2
19.	Анатомія органів жіночої статевої системи	2
20.	Анатомія органів ендокринної системи	2
21.	Модульний контроль 2. Спланхнологія	2
22.	Анатомія серця. Велике та мале кола кровообігу	2
23.	Аорта. Артерії великого кола кровообігу	2
24.	Вени великого кола кровообігу	2
25.	Анатомія лімфатичної системи	2
26.	Модульний контроль 3. Серцево-судинна система	2
	Разом за I семестр:	52
II СЕМЕСТР		
27.	Анатомія спинного мозку	2
28.	Анатомія головного мозку	2
29.	Черепномозкові та спинномозкові нерви. Автономний відділ периферійної нервової системи	2
30.	Анатомія органа зору	2
31.	Анатомія органа слуху та рівноваги. Шкіра та її похідні. Органи нюху, смаку	2
32.	Модульний контроль 4. Нервова система. Органи чуття	2
	Разом за II семестр:	12
	Разом:	64

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тема	Кількість годин
I СЕМЕСТР		
1.	Історичний нарис розвитку анатомії	3
2.	Типи статури	3
3.	Хребет в цілому. Типи з'єднань хребтового стовпа	3
4.	Грудна клітка в цілому. Типи з'єднань кісток грудної клітки	3
5.	Вікові та статеві особливості черепа	3
6.	Стопа як ціле. Склепіння стопи	3
7.	Таз в цілому. Статеві відмінності таза	3
8.	Трикутники ший: межі, вміст	3
9.	Топографічні утвори передньої стінки живота: біла лінія живота, пупкове кільце, пахвинний канал	3
10.	Топографічні утвори верхньої кінцівки: пахвова, ліктьова ямки. Практичне значення синовіальних піхв сухожилків кисті	3
11.	Топографічні утвори нижньої кінцівки: стегновий трикутник, стегновий канал, підколінна ямка	3
12.	<i>Підготовка до модульного контролю 1</i>	4
13.	Медичне значення закутків плеври	3
14.	Черевна порожнина. Очеревина, похідні очеревини, зачатки очеревини	3
15.	«Чудесна» кровоносна сітка печінки	3
16.	«Чудесна» кровоносна сітка нирки	3
17.	Оболонки яєчка	3
18.	Оваріально-менструальний цикл	3
19.	Гіпоталамо-гіпофізарна система	3
20.	<i>Підготовка до модульного контролю 2</i>	4
21.	Мікроциркуляторне русло	3
22.	Межі серця. Проекція клапанів серця	3
23.	Схема: відділи аорти, її гілки. Схема магістральних артерій тіла людини	3
24.	Схеми поверхневих та глибоких вен тіла людини. Схема притоків ворітної вени печінки	3
25.	Лімфа: утворення, склад, функції	3
26.	<i>Підготовка до модульного контролю 3</i>	3
	Разом за I семестр:	80
27.	Оболони головного мозку та міжоболонні простори	3
28.	Спинномозкова рідина: топографія, продукція, шляхи циркуляції	3
29.	Провідні шляхи центральної нервової системи	3
30.	Порівняльна характеристика соматичної та автономної нервової системи	3
31.	Відмінності симпатичної та парасимпатичної частин вегетативної нервової системи	3
32.	Провідний шлях зорового аналізатора	2
33.	Провідний шлях статокінетичного та слухового аналізаторів	2
34.	<i>Підготовка до модульного контролю 4</i>	3
	Разом за II семестр:	22
	Разом:	102

Література для вивчення дисципліни

Основна (базова):

1. Головацький А.С., Черкасов В.Г., Сапін М.Р., Федонюк Я.І. Анатомія людини. У трьох томах. — Вінниця: Нова книга, 2006.
2. Шапаренко П.П., Смольський Л.П. Анатомія людини. У двох томах. — Київ: Здоров'я, 2003.

	<p>3. Сакевич В.І., Мастеров Ю.І., Сакевич Р.П. Посібник для практичних занять з анатомії та фізіології з основами патології. — К.: Здоров'я, 2003. — 514 с.</p> <p>4. Матешук-Вацеба Л.Р. Нормальна анатомія: навч.-метод. посіб. — Львів: Поклик сумління, 1997. — 269 с.</p> <p>5. Френк Неттер. Атлас анатомії людини / За ред. проф. Ю.Б. Чайковського: наук. пер. з англ. канд. мед. наук А.А. Цегельського. — Львів: Наутілус, 2004. — 514 с.</p> <p>6. Черкасов В.Г., Бобрик І.І., Гумінський Ю.Й., Ковальчук О.І. Міжнародна анатомічна термінологія. — Вінниця: Нова книга, 2010. — 392 с.</p> <p>7. Федонюк Я.І. Анатомія та фізіологія з патологією. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. — 676 с.</p> <p>Додаткова:</p> <p>8. Федонюк Я.І., Пикалюк В.С. Анатомія людини з клінічним аспектом. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011, 919 с.</p> <p>9. Федонюк Я.І., Мицкан Б.М. Функціональна анатомія. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008, 551 с.</p> <p>10. Федонюк Я.І., Грушка В.С. Основи медичних знань та долікарської допомоги. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2012, 727 с.</p>					
<p>Поточний та підсумковий контроль</p>	<p>Поточний контроль здійснюється на кожному <i>практичному занятті</i> з обов'язковим виставленням оцінки за результатами практичної роботи, фронтального індивідуального опитування та тестового контролю.</p> <p>Модульні контролю проводяться у вигляді завдань трьох рівнів складності: завдання 1-го рівня складності оцінюються у 1 бал (одна правильна відповідь); 2-го рівня - у 3 бали; 3-го рівня - у 5 балів. За завдання 1-го рівня студент може набрати 10-15 балів; 2-го рівня – 75-80 балів; 3-го рівня – 10 балів. Загалом, найвища оцінка за всі правильні завдання модульного контролю – 100 балів.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у два етапи:</p> <p>1. тестовий контроль: студенти розв'язують 50 тестів, кожен з яких оцінюється у 1 бал. Тести побудовані у вигляді ситуаційних задач з п'ятьма варіантами відповіді, з яких тільки одна відповідь є правильною;</p> <p>2. усний екзамен: студент дає відповідь на 2 питання екзаменаційного білета; кожне питання оцінюється у 25 балів.</p>					
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p><i>Лекції</i> проводяться з використанням мультимедійних презентацій.</p> <p><i>Практичні заняття</i> проводяться з використанням методичних рекомендацій, ламінованих міні-таблиць, мультимедійних презентацій, робочих зошитів.</p> <p><i>Самостійна позааудиторна робота студентів</i> забезпечується методичними рекомендаціями та робочим зошитом для її виконання.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Zoom, Google Meet, Google Classroom.</p> <p>Лекції та практичні заняття будуть проводитися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Google Meet, Google Classroom.</p> <p>Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp (за вибором академічної групи).</p>					
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або Google Classroom.</p> <p>У режимі дистанційного навчання під час карантину. Вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.</p>					
<p>Критерії оцінювання</p>	<p style="text-align: center;">Схема нарахування та розподіл балів</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">Поточне оцінювання,</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">СМО</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">ПМО</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">ECTS</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">За</td> </tr> </table>	Поточне оцінювання,	СМО	ПМО	ECTS	За
Поточне оцінювання,	СМО	ПМО	ECTS	За		

МК та самостійна робота									національною шкалою
Модуль 1									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО				
4	4	3	73	75	74	74	74	С	добре

T1 – Tn – теми занять до модульного контролю 1;

САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу;

МК - модульний контроль;

МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;

СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;

ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною шкалою, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
0-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
51-59	задовільно	E
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F

Питання до підсумкового контролю

1. Поняття про тканини, основні види тканин.
2. Епітеліальна тканина: особливості будови, розташування в організмі.
3. Сполучна тканина: особливості будови, види, розташування в організмі, значення.
4. М'язова тканина: особливості будови, види, розташування в організмі, значення.
5. Нервова тканина: особливості будови, види, розташування в організмі, значення.
6. Загальний план будови органа. Системи органів та їх функції.
7. Скелет: визначення, функції, структурно-функціональна одиниця скелета – кістка. Кістка як орган, її хімічний склад, окістя, види кісток.
8. З'єднання кісток, види. Будова суглоба, допоміжний апарат суглоба. Класифікація суглобів, види рухів у суглобах.
9. Скелет голови (череп): відділи та кістки, що їх утворюють, особливості будови кісток черепа. З'єднання кісток черепа. Вікові особливості черепа.
10. Скелет тулуба. Хребетний стовп, відділи. Особливості будови хребців, з'єднання хребців. Хребетний стовп в цілому: фізіологічні вигини хребта, їх формування, значення.
11. Будова груднини, ребра, види ребер, з'єднання ребер з грудниною та хребтом. Грудна клітка в цілому, форми грудної клітки.
12. Скелет верхньої кінцівки: скелет плечового пояса та вільної верхньої кінцівки, сполучення кісток.
13. Скелет нижньої кінцівки: скелет тазового пояса, таз в цілому, статеві відмінності тазу.
14. Скелет вільної нижньої кінцівки: відділи, сполучення кісток.
15. Скелетні м'язи, розташування, значення, м'язові групи. Будова м'яза як органа. Допоміжний апарат м'язів.
16. М'язи голови: мімічні та жувальні.
17. М'язи шиї, класифікація.
18. М'язи спини, грудей, їх функції. Діафрагма, функції.
19. М'язи живота, їх функції. Біла лінія живота.
20. М'язи верхньої кінцівки: м'язи плечового пояса, м'язи вільної верхньої кінцівки.

ки.

21. М'язи нижньої кінцівки: м'язи тазу, м'язи вільної нижньої кінцівки.
22. Травна система, структури травної системи, травний канал, великі травні залози, принцип будови стінки травного каналу.
23. Ротова порожнина, будова. Органи ротової порожнини.
24. Глотка, розташування, стінки, відділи.
25. Стравохід, розташування, відділи, будова стінки.
26. Шлунок, розташування, форми, відділи, будова стінки. Залози шлунка.
27. Тонка кишка, розташування, відділи, будова стінки, особливості будови тонкої кишки.
28. Товста кишка, розташування, відділи, особливості будови.
29. Великі слинні залози, будова, місця відкриття вивідних проток.
30. Підшлункова залоза, розташування, відділи.
31. Печінка, розташування, будова (зовнішня, внутрішня).
32. Жовчний міхур, розташування, будова стінки, функції. Жовчні протоки.
33. Дихальна система, органи дихальної системи. Ніс, будова, приносні пазухи, функції носа.
34. Гортань, топографія, будова, функції.
35. Трахея, топографія, будова, функції. Бронхи: види бронхів, відмінності бронхів, бронхіальне дерево.
36. Легені, розташування, будова (зовнішня та внутрішня), структурно-функційна одиниця – ацинус.
37. Плевра, будова, листки. Плевральна порожнина, плевральні синуси.
38. Нирки, розташування, будова (зовнішня і внутрішня), функції.
39. Сечоводи, сечовий міхур, розташування, будова стінки.
40. Сечівник жіночий та чоловічий, будова стінки, відмінності.
41. Чоловічі статеві органи, розташування, будова, функції.
42. Жіночі статеві органи, розташування, будова, функції.
43. Загальна характеристика залоз внутрішньої секреції. Гормони.
44. Щитоподібна залоза. Прищитоподібні залози. Топографія, зовнішня та внутрішня будова, гормони.
45. Гіпофіз, шишкоподібне тіло, топографія, будова, гормони.
46. Підшлункова залоза, як залоза внутрішньої секреції. Топографія, зовнішня та внутрішня будова, гормони.
47. Надниркові залози, статеві залози. Топографія, зовнішня та внутрішня будова, гормони.
48. Загруднинна (вилочкова) залоза: топографія, зовнішня та внутрішня будова, гормони.
49. Процес кровообігу, визначення, значення, структури, що його здійснюють.
50. Судини, види судин, будова стінки судин.
51. Серце, розташування, загальні дані, будова (зовнішня, внутрішня). Вінцеве коло кровообігу.
52. Судини малого кола кровообігу.
53. Аорта, відділи, артерії, що відходять від них.
54. Система верхньої порожнистої вени.
55. Система нижньої порожнистої вени.
56. Система ворітної вени печінки.
57. Лімфатична система, відділи. Зовнішні принципи будови. Лімфатичні вузли, лімфатичні судини (види), селезінка, мигдалики. Роль лімфатичної системи в імунному процесі.
58. Імунітет, визначення, види. Органи імунної системи.
59. Спинний мозок, загальні відомості, розташування, будова, сегменти спинного мозку, функції.
60. Оболонки спинного мозку, міжоболонні простори.
61. Спинномозкові нерви, механізм утворення, види, сплетення спинномозкових нервів, ділянки іннервації.
62. Головний мозок, загальні відомості, розташування, відділи.
63. Довгастий мозок, розташування, будова, порожнина, функції.
64. Задній мозок, розташування, будова, порожнина, функції.
65. Середній мозок, розташування, будова, порожнина, функції.

	<p>66.Проміжний мозок, розташування, будова, порожнина, функції. Поняття про сітчастий утвір.</p> <p>67.Кінцевий мозок, розташування, будова, порожнини.</p> <p>68.Оболонки головного мозку, міжоболонні простори. Ліквор, його утворення, рух, функції.</p> <p>69.Черепні нерви, функціональні види (рухові, чутливі, змішані), ділянки іннервації.</p> <p>70.Вегетативна нервова система, класифікація, будова, функціональне значення.</p> <p>71.Будова шкіри (епідерміс, дерма), функції шкіри. Залози шкіри (потові, сальні, молочні). Похідні шкіри: волосся і нігті.</p> <p>72.Нюхова та смакова сенсорні системи, будова.</p> <p>73.Вуха, відділи (зовнішнє, середнє, внутрішнє). Слухова сенсорна система (кортіїв орган завитки), локалізація. Вестибулярна сенсорна система (отолітовий апарат), локалізація.</p> <p>74.Око: очне яблуко (ядро, оболонки), зоровий нерв, додаткові структури (захисний, руховий, сльозовий апарати). Зоровий аналізатор</p>
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу